

30.10.2013 Nr. 03/10009
La Nr. 08/2-5646 din 04.10.2013

Ministerul Economiei

Urmare examinării proiectului de lege privind încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum și a proiectului de lege pentru modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008, precum și a proiectelor hotărârii Guvernului de aprobare a acestora, expunem următoarele.

La proiectul de lege privind încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum:

În art. 3:

1. În noțiunea „comercializarea la distanță a serviciilor financiare”, după cuvântul „prezență” se va include cuvântul „fizică”, pentru a asigura concordanța cu noțiunea „mijloace de comunicare la distanță”.

2. Vis-a-vis de noțiunea „contract încheiat prin mijloace de comunicare la distanță” semnalăm ir oportunitatea reglementării formei contractului, or, potrivit art. 2 alin. (4) al proiectului, prezenta lege nu aduce atingere dispozițiilor legale care reglementează încheierea contractelor, inclusiv a contractelor electronice. Prin urmare, sugerăm substituirea cuvintelor „contractul pe suport de hârtie” cu cuvântul „contractului” (a se vedea și art. 2 lit. (a) din Directiva 2002/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 septembrie 2002 privind comercializarea la distanță a serviciilor financiare de consum și de modificare a Directivei 90/619/CEE a Consiliului și a Directivelor 97/7/CE și 98/27/CE).

Concomitent, atenționăm că pe parcursul proiectului contractul în cauză este denumit diferit: în titlu – „contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum”, în text – contractelor privind comercializarea la distanță a serviciilor financiare de consum (art. 1), după definirea noțiunii „contract încheiat prin mijloace de comunicare la distanță (contract la distanță) se utilizează această abreviere, precum și „Contractele de servicii financiare de consum la distanță (titlurile cap. II și III), „contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum” (art.10), „Contractele pentru furnizarea de servicii financiare de consum la distanță” (art. 11). Întrucât terminologia utilizată într-un act normativ trebuie să fie constantă și uniformă, urmează să fie identificată o denumire unică pentru acest contract.

3. Se va exclude noțiunea „fond nestatal de pensii” întrucât în proiect nu se utilizează această noțiune. Mai mult, definirea unor noțiuni consacrate într-o altă lege nu este necesară (în speță, a se vedea art. 2 din Legea nr. 329-XIV din 25 martie 1999 cu privire la fondurile nestatale de pensii).

11395

11

11

131

4. În noțiunea “mijloace de comunicare la distanță” abrevierea “nr. 1” se va substitui cu cuvintele “la prezenta lege”, deoarece dacă un act normativ are o singură anexă, aceasta nu se numerotează.

5. Din noțiunea “suport durabil” se va exclude ultima propoziție, deoarece stabilirea termenului de păstrare a documentelor electronice nu este relevantă în contextul dat.

Art. 4:

7. La alin. (1) sbp. 1):

În corespundere cu prevederile Legii nr. 220 din 19 octombrie 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali registratorul adoptă (și nu emite) decizia de înregistrare.

Cu referire la sintagma “certificatul de înregistrare” (care se eliberează organizațiilor necomerciale) apare fireasca întrebare căror furnizori vizați în proiect li se eliberează aceste certificate (a se vedea noțiunile “furnizor” și “serviciu financiar acordat la distanță”, definite în art. 3 al proiectului). În acest sens, remarcăm, că în temeiul art. 13 alin. (1) din Legea nr. 329-XIV din 25 martie 1999, înregistrarea de stat a fondului nestatal de pensii se efectuează de către Camera Înregistrării de Stat. La fel, potrivit art. 27 din Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21 iunie 2007 “Asociația se înregistrează în conformitate cu legislația privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali”.

Suplimentar, atenționăm că IDNO reprezintă abrevierea numărului de identificare de stat al persoanei juridice, iar IDNP - abrevierea numărului personal de identificare al persoanei fizice. Respectiv, propunem substituirea în lit. a) - c) a cuvintelor “codul de identificare” cu cuvintele “numărul de identificare”.

Din lit. b) se va exclude cuvântul “legal”, întrucât furnizorul poate împuternici o persoană să-l reprezinte și în baza unui act juridic.

Din lit. a) - c) se va exclude cuvântul “stabil”, deoarece prin cuvântul “domiciliu” se înțelege locul unde locuiește cineva în mod staționar (a se vedea art. 30 al Codului civil).

În lit. c), în scopul respectării rigorilor limbii literare, se va revizui redacțional sintagma “dacă relațiile se desfășoară dintre consumatorul și intermediarul implicat”.

Lit. d) se va reformula, norma propusă va începe cu un substantiv, având în vedere formularea celorlalte litere ce decurg din sbp. 1). Totodată, se va omite sintagma “complementar informațiilor prevăzute la lit. a) și b)”, deoarece o prevedere legală trebuie să aibă caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații. Semnalăm că datele de identificare ale unei persoane juridice sunt: denumirea, sediu, IDNO. Astfel, folosirea alăturată a cuvintelor “datele de identificare,” și “denunțarea, adresa” reprezintă o tautologie, din care cauză se vor exclude primele, totodată, cuvântul “adresa” se va substitui cu cuvântul “sediul”, în corespundere cu art. 67 al Codului civil.

8. La alin. (1) sbp.2) lit. a) cuvintele “serviciul deja prestat” sunt nepotrivite în contextul dat, întrucât alin. (1) prevede ce informații trebuie să primească un consumator *înainte* de a încheia un contract la distanță.

9. La alin. (1) sbp. 3):

Din lit. c) se va exclude sintagma "inclusiv orice penalități impuse de contract în astfel de cazuri", deoarece dublează prevederile lit. d).

În lit. e), pentru utilizarea terminologiei juridice corecte, cuvintele "de revocare din contract" se vor substitui cu cuvintele "privind revocarea contractului".

Lit. h) și i) se vor revedea, întrucât reiterăm că alin. (1) stabilește informațiile care vor fi comunicate consumatorului înainte de încheierea contractului la distanță. Concomitent, în lit. i) cuvintele "prevăzut de legea în vigoare" sunt inadecvate în norma dată.

10. La alin. (1) sbp. 4) lit. b), informarea consumatorului despre existența unor fonduri de garantare sau a altor mecanisme de compensare, altele decât cele prevăzute prin lege, nu reprezintă o cale de soluționare a litigiilor, prin urmare, se va formula ca un subpunct aparte (pentru comparație a se vedea art. 3 alin. (1) pct. 4 "reparațiile" din Directiva prenotată).

11. La alin. (2) este de neînțeles referința la principiile care reglementează protecția persoanelor lipsite de capacitate de exercițiu. Potrivit prevederilor Codului civil, tutorele instituit asupra persoanei lipsite de capacitatea de exercițiu este reprezentantul ei legal, care îi apără drepturile și interesele acesteia, încheie în numele ei toate actele juridice.

12. Alin. (3) este defectuos expus din punct de vedere al tehnicii legislative. Atenționăm că un alineat nu poate avea titlu. Având în vedere reglementările incluse în acest alineat, recomandăm formularea acestuia ca articol separat, modificându-se, respectiv, numerotarea elementelor de structură (alineate, litere), precum și revederea normelor de trimitere la aceste prevederi (art. 5 alin. (1) al proiectului).

Vis-a-vis de lit. c) penultima cratimă, atenționăm că avizul este o înștiințare scrisă. În speță, informarea are loc prin telefon sau prin alt mijloc ce implică vorbirea directă, astfel, se va revedea termenul în cauză.

Art. 6:

13. În alin. (1) se va utiliza termenul "revocarea contractului" și nu "a se revoca din contract", deoarece o persoană nu se revocă din contract, ci poate revoca un contract sau unele prevederi ale acestuia (a se revedea în acest sens și alin. (4) și (5), art. 7 etc.).

Ultima propoziție "Prevederile respective se aplică și în cazul contractelor referitoare la operațiuni privind pensiile private" are un conținut neclar, din moment ce nu rezultă cu claritate care prevederi se au în vedere (din propoziția a doua sau a treia). Deci, pentru a asigura claritatea reglementării este necesar de a completa una din aceste propoziții cu referința la contractele privind pensiile respective.

14. Alin. (6) necesită a fi reformulat, deoarece trebuie să fie o legătură logică între alineat și literele ce decurg din acesta (a se vedea redacția propusă pentru lit. b) - e) în raport cu alineatul în cauză, ce stabilește acțiunile întreprinse de consumator).

Lit. e) se va reformula, pentru buna înțelegere a reglementării, se vor indica care alte mijloace de comunicare la distanță se au în vedere. Totodată, se va opta pentru utilizarea unui singur termen "pagină web" sau "site", deoarece terminologia utilizată în actele normative trebuie să fie constantă. În plus, din lit. a)-e) se va exclude sintagmele "în cazul acesta notificarea...", întrucât precizarea momentelor respective nu se încadrează logic în aceste litere.

La art. 8:

14. Potrivit art. 9 din Directiva menționată supra, „statele iau măsurile necesare pentru: - a interzice prestarea serviciilor financiare către un consumator, fără solicitarea prealabilă a acestuia, în cazul în care prestarea include solicitarea unei plăți imediate sau amânate; - a scuti consumatorul de orice obligație în cazul unor prestări nesolicitate, absența răspunderii neconstituind un acord din partea acestuia”.

Suplimentar stipulărilor din Directivă, autorii au inclus în alin. (1) al art. 8 și o normă generală privind interzicerea furnizării de servicii financiare la distanță consumatorilor contra plată, fără cererea sa expresă și prealabilă. Pentru a evita dublarea normelor, se va opta pentru o singură prevedere în acest sens (a se vedea alin. (1) și (3)).

15. În alin. (2) prima propoziție se va reformula, excluzându-se cuvintele "el/ea" care nu sunt proprii limbajului normativ utilizat în Republica Moldova.

La art. 9:

16. Deși art. 9 are același titlu ca și art. 10 al Directivei în cauză, pentru a crea o normă comprehensibilă, este necesar de a revedea redacția acestui articol. Norma comunitară prenotată stipulează obligația obținerii acordului consumatorilor pentru folosirea mijloacelor de comunicare la distanță. Utilizarea în art. 9 alin. (1) a termenului “comunicăr. nesolicitate” conferă un caracter ambiguu acestei norme.

17. Alin. (2) ce prevede că “Se interzice utilizarea altor mijloace de comunicare individuală la distanță *cu excepția celor prevăzute la alin. (1)* din prezentul articol, dacă nu a fost obținut acordul consumatorilor vizați sau dacă consumatorul a obiectat în mod evident” nu cadrează cu alin. (1), care la fel prevede acordul prealabil al consumatorului pentru utilizarea sistemului automatizat de apel fără intervenție umană de tipul automatelor de apel și telecopiator sau fax. Prin urmare, este necorespunzătoare sintagma “cu excepția celor prevăzute la alin. (1)”. Concomitent, se impune necesitatea de a elucida care sînt mijloace de comunicare *individuală* la distanță, or în textul proiectului se utilizează termenul “mijloace de comunicare la distanță” (a se vedea și anexa la proiect).

18. La art. 16 se va exclude numerotarea alineatului unic.

19. La definitivarea proiectului vor fi luate în considerare normele de tehnică legislativă privind numerotarea elementelor structurale ale articolelor în modul prevăzut de art. 32 alin. (5) și (6) din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele normative. Potrivit acestor prevederi “Articolul poate fi compus din alineate numerotate cu cifre arabe, luate între paranteze. Alineatul poate avea diviziuni, însemnate, de regulă, cu litere latine mici și o paranteză. În cazul unor structuri mai complexe, aceste diviziuni se numerotează cu cifre arabe și o paranteză. Diviziunile numerotate cu cifre pot avea subdiviziuni însemnate cu litere latine mici și o paranteză. În cazul în care subdiviziunile sau diviziunile însemnate cu litere latine se împart, componentele lor se însemnează cu cratimă.”

Astfel, în conformitate cu prevederile citate alineatele numerotate nu pot fi constituite din alineate independente nenumerotate (a se revedea art. 2 alin. (2)). Concomitent, alineatele nu au subalineate, ci subpuncte, numerotate cu cifre arabe și o paranteză (a se modifica în acest sens art. 2 alin. (2), art. 5 alin. (7) art. 6 alin. (4), art. 7 alin. (3)).

Suplimentar, în art. 4 alin. (1) lit. g) textul „art. (4) din prezenta lege” se va substitui cu cuvintele „prezentul articol”, iar în art. 6 alin. (4) și (7) textul „art. 6 alin. (1) din prezenta lege” se va substitui cu abrevierea „alin. (1)”, deoarece, în cazul în care se face referință la o normă din cadrul aceluiași articol nu trebuie să fie indicat numărul acestui articol.

20. Din parafa anexei se va exclude numărul acesteia, deoarece proiectul are o singură anexă, care nu trebuie să fie numerotată.

La proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008:

Cu referire la completarea art. 344 cu alineatul (5):

Potrivit art. 4 alin. (1) lit. j) din proiectul legii privind încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum, informațiile specifice ce țin de tipul concret de serviciu financiar acordat la distanță se prezintă consumatorului *înaintea* încheierii unui contract la distanță (deci, este o informație prealabilă). În aceste condiții, se va reformula lit. a), pentru a evita tautologia.

Stabilirea răspunderii contravenționale pentru utilizarea mijloacelor de comunicare la distanță fără a obține acordul consumatorului (lit. b) și d)) se va reexamina, or, norma din proiectul legii privind încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum ce reglementează aspectul dat are un caracter ambiguu. Astfel, din redacția propusă ar rezulta că furnizorul va fi pasibil de răspundere contravențională și în cazul expedierii (fără acceptul prealabil al consumatorului) a unui SMS sau plasarea în cutia poștală a unui pliant cu bon de comandă privind un serviciu financiar.

Lit. c) se va reformula în contextul obiecțiilor formulate în prezentul aviz viz-a-va de art. 8 al proiectului de lege prenotat.

Cu referire la respectarea normelor de tehnică legislativă comunicăm următoarele.

Întrucât se propune completarea doar a unui articol din Codul contravențional, în titlu, în conformitate cu art. 36 alin. (3) din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative se va face referință la completarea art. 344 din Codul menționat. Totodată, semnalăm că în titlu unui act normativ de modificare nu se indică izvorul publicării actului de bază.

În art. I dispoziția de completare se va formula într-un alineat, stabilindu-se că articolul 344 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (izvorul publicării), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu alin. (5) cu următorul cuprins:.

În articolul dat denumirea contractului se va expune la fel ca în proiectul de lege menționat.

Viceministru

Nicolae EȘANU

04.02.2014 N. 05/1137

La Nr. _____ lin _____

Cancelaria de Stat

Cu referire la proiectele hotărârilor Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege despre încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum și cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru completarea art. 344 din Codul contravențional al Republicii Moldova, prezentate spre contrasemnare, reiterăm următoarele.

La proiectul de lege despre încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum:

Art. 4 alin. (1):

1. La sbp. 1) lit. a) semnalăm că “certificatul de înregistrare” se eliberează organizațiilor necomerciale. Potrivit art. 3 din proiectul în cauză, furnizor este persoana fizică sau juridică, publică sau privată, care în cadrul activității sale profesionale sau comerciale, este furnizorul contractual al serviciilor care au ca obiectul contractelor la distanță (instituții financiare, prestatori de servicii de plată alții decât băncile, participanți profesioniști la piața financiară nebancaară). Dintre furnizorii enumerați au statut de organizație necomercială fondurile nestatale de pensii și asociațiile de economii și împrumut, însă, în conformitate cu Legile speciale ce reglementează activitatea acestora, persoanele juridice în cauză se înregistrează în Registrul de stat al persoanelor juridice. Astfel, în temeiul art. 13 alin. (1) din Legea nr. 329-XIV din 25 martie 1999 cu privire la fondurile nestatale de pensii, înregistrarea de stat a fondului nestatal de pensii se efectuează de către Camera Înregistrării de Stat. La fel, potrivit art. 27 din Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21 iunie 2007 “Asociația se înregistrează în conformitate cu legislația privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali”.

2. La sbp. 3):

Lit. h), ce prevede că „orice modificare a conținutului clauzelor contractuale, va fi transmisă consumatorului cu cel puțin 10 zile calendaristice înainte de aplicarea acestora, printr-o notificare expediată acestuia, cu excepția situațiilor în care consumatorul solicită modificări ale contractului în condițiile prevăzute de prezenta lege” și lit. i), ce stabilește că „orice modificare a condițiilor contractuale de către prestatorul de servicii de plată utilizatorului serviciilor de plată este reglementat de Legea nr. 114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică”, urmează a fi revăzute, întrucât alin. (1), din care decurg literele respective, stabilește informațiile care vor fi comunicate consumatorului înainte de încheierea contractului la distanță.

3. În titlul și alin. (2) al art. 8 se vor utiliza termenii "revocarea contractului" și, respectiv, „revocării contractelor”, deoarece o persoană nu poate fi revocată din contract, ci ea poate revoca un contract sau unele prevederi ale acestuia.

4. Art. 10 „Comunicații nesolicitate” se va examina suplimentar. Anexa la proiectul legii în cauză stabilește Lista mijloacelor de comunicare utilizate în cadrul contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum: poștă electronică (e-mail), telefon cu intervenție umană (telefonie vocală), telefon fără intervenție umană (automat de apel, audiotext), videofon (telefon cu imagine), videotext (microordinator, ecran Tv cu tastatură sau ecran tactil), telecopiator (fax), televiziune (teleshopping), publicitate tipărită cu bon de comandă, SMS, servicii de mesagerie pe Internet. Alin. (2) al art. 10 stabilește că se interzice utilizarea mijloacelor de comunicare la distanță, altele decât cele prevăzute la alin. (1) din prezentul articol, dacă nu a fost obținut acordul consumatorului vizat sau dacă consumatorul a obiectat în mod evident. Totodată, potrivit proiectului legii pentru completarea art. 344 din Codul contravențional al Republicii Moldova furnizorul va fi pasibil de răspundere contravențională pentru utilizarea de către furnizor a mijloacelor de comunicare la distanță, altele decât sistemul automatizat de apel fără intervenție umană de tipul automatelor de apel, telecopiator sau fax în cazul comunicărilor nesolicitate, dacă nu a fost obținut acordul consumatorului.

Semnalăm că ar fi drastic să fie sancționat contravențional utilizarea oricăror mijloace de comunicare fără acordul consumatorului (spre exemplu, plasarea în cutia poștală a consumatorului a unui pliant cu bon de comandă privind un serviciu financiar). În această ordine de idei remarcăm, că în art. 10 alin. (2) din Directiva 2002/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 septembrie 2002 privind comercializarea la distanță a serviciilor financiare de consum și de modificare a Directivei 90/619/CEE a Consiliului și a Directivelor 97/7/CE și 98/27/CE, se menționează mijloacele de comunicare la distanță care permit *comunicările individuale*.

5. Se va ține cont că în cazul în care se face referință la o normă din cadrul aceluiași articol nu trebuie să fie indicat numărul acestui articol (a se vedea art. 7 alin. (4) și (7)).

6. Alineatele numerotate nu pot fi constituite din alineate independente nenumerate (a se revizui art. 2 alin. (2)).

7. În art. 7 alin. (3) prevederile ce decurg din lit. a) se vor numerota cu cratime, în conformitate cu art. 32 alin. (6) din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative.

La proiectul de lege pentru completarea art. 344 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008:

Lit. c) din art. 344 alin. (5) urmează a fi revăzută în conformitate cu observațiile din pct. 4 al prezentului aviz. Totodată, remarcăm că potrivit art. 10 din proiectul lege despre încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum, necesită acordul prealabil al consumatorului utilizarea de către furnizor a sistemelor automatizate de apel fără intervenție umană de tipul automatelor de apel, telecopiator sau fax. Suplimentar, titlul art. 10 este

„Comunicații nesolicitate”, iar în art. 344 alin. (5) lit. c) se utilizează termenul „comunicațiilor nesolicitate”, ceea ce contravine cerinței de respectare a unității de terminologie.

Lit. d) este defectuos expusă din punct de vedere al limbajului juridic, or furnizorului i se poate imputa prestarea serviciilor financiare către un consumator contra plată fără cererea sa expresă și prealabilă (a se vedea art. 9 din proiectul legii despre încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum) și nu „obținerea de servicii pe care consumatorul nu le-a cerut în prealabil și în mod explicit”.

Viceministru

Nicolae EȘANU

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

МИНИСТЕРСТВО ЮСТИЦИИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD 2012, m. Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 82
tel. 23-47-95, fax 23-47-97

MD-2012, м. Кишинэу, ул. 31 Август 1989 №82
тел.23-47 95, факс 23-47-97

04.04-04 Nr. 03/3333

La Nr. _____ din _____

Cancelaria de Stat
Copie: Ministerul Economiei

Referitor la extrasul din Procesul-verbal nr. 11 al ședinței Guvernului Republicii Moldova din 26 martie 2014, comunicăm necesitatea completării art. 10 alin. (2) din proiectul de lege despre încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum după sintagma „în cazul în care permit comunicări” cu cuvântul „individuale”, pentru a asigura concordanța cu art. 10 alin. (2) din Directiva 2002/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 septembrie 2002 privind comercializarea la distanță a serviciilor financiare de consum și de modificare a Directivei 90/619/CEE a Consiliului și a Directivelor 97/7/CE și 98/27/CE.

Viceministru

Nicolae EȘANU